

II. DOKUMENTY KOŚCIOŁA W POLSCE

B. DRUGI SYNOD DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ (1999) Liturgia i życie liturgiczne w diecezji sandomierskiej* (fragmenty)

ROZDZIAŁ I UŚWIĘCENIE I KULT W ZGROMADZENIU LITURGICZNYM

208. Synod wielbiąc Boga za skarb Świętej Liturgii, która mocą Ducha Świętego aktualizuje zbawcze dzieło Chrystusa, pragnie pogłębiać liturgiczną świadomość ludu Bożego oraz prowadzić wiernych w tajemnicy powszechnego kapłaństwa do czynnego udziału w Świętych Misteriach (KL 10; KL 14). Synod przypomina główne dyrektywy Soboru Watykańskiego II, które odgrywają zasadniczą rolę w prowadzeniu wiernych do czynnego sprawowania tajemnic tego "pierwszego i niezbędnego źródła prawdziwie chrześcijańskiego ducha" i zobowiązuje wszystkich duszpasterzy do zgłębiania znaczenia liturgii dla chrześcijańskiego życia (VQA 5). Liturgia będąca źródłem i szczytem życia duchowego, w której Kościół składa hołd Bogu i z której czerpie ewangelizacyjną moc, ma być w coraz większym stopniu narzędziem ewangelizacyjnym i uprzywilejowanym miejscem uwielbienia Boga Jednego w Trójcy.

209. Ponieważ liturgia Kościoła uobecnia Tajemnicę Paschalną Chrystusa czyniąc dostępnym naszemu pokoleniu prawdziwe źródło zbawienia, duszpasterze w nauczaniu zwyczajnym będą przypominać o tajemniczej ale rzeczywistej obecności Chrystusa mocą Ducha Świętego w liturgii, otwierając wiernych na transcendencję, rozbudzając wrażliwość na obecność Boga w świecie, uwrażliwiając na odwieczne intuicje skłaniające człowieka do uświęcenia czasu i przestrzeni, wyjaśniając znaczenie symboli, znaków i gestów religijnych, tworząc w ten sposób w naturze człowieka podstawę do otwarcia się na działanie łaski dokonujące się w świętych tajemnicach Liturgii.

210. Kapłańska godność działania in persona Christi zobowiązuje wszystkich sprawujących liturgię, zarówno duchownych, jak i świeckich, by zachowywali zgodność postawy zewnętrznej z wewnętrznym stanem ducha. Powinna być przestrzegana dbałość o piękno przestrzeni liturgicznej, estetykę szat i przedmiotów kultu oraz o poprawność w spełnianiu gestów, wypowiedaniu słów, pięknie śpiewu, zachowywaniu właściwych postaw.

211. Na duszpasterzach spoczywa obowiązek wychowania do systematycznego i głębokiego uczestniczenia w praktykach religijnych oraz wytrwałego przygotowywania wiernych do wspólnotowego sprawowania niedzielnej Eucharystii i pozostałych sakramentów, w którym wszyscy byliby zaangażowani według kompetencji i umiejętności.

212. W każdej parafii powinien powstać Parafialny Zespół Liturgiczny wspierający proboszcza w przygotowywaniu wiernych do pełnego uczestnictwa w liturgii. Szczególnym zadaniem stojącym przed całą parafią, a w sposób szczególny przed Zespołem, jest troska o życie w stanie łaski uświęcającej. Trzeba też przygotować liturgię niedzielną przez podjęcie studium tekstów biblijnych niedzielnej liturgii Słowa Bożego oraz przygotowanie osób do sprawowania stosownych do stopnia święceń funkcji liturgicznych. W skład Zespołu powinni wejść duszpasterze, katecheci, przedstawiciele wspólnot działających w parafii.

IV POKUTA I POJEDNANIE

256. Kościół, z natury swej święty, zawiera w swoim łonie również grzeszników i dlatego potrzebuje nieustannej pokuty i oczyszczania się z grzechów (por. KK 8). Wszyscy wierni zobowiązani są do podejmowania ciągle na nowo trudu wewnętrznej przemiany i nawrócenia. Dokonuje się ono na różne sposoby: przez udział w liturgii chrztu i Eucharystii, przez głoszenie i przyjmowanie słowa Bożego, przez praktyki chrześcijańskiej ascezy, modlitwę i jałmużnę i inne czyny miłosierdzia, przez podejmowanie codziennych trudów i cierpliwe znoszenie przeciwności życia, dzięki czemu wierni upodabniają się do cierpiącego Chrystusa. Ten wysiłek chrześcijan otrzymuje pełną skuteczność i umocnienie w sakramencie pokuty, przez który każdy ochrzczony, jeżeli popadł w grzech, ma

możność odzyskania łaski dzięki Chrystusowi, który jako jedyny posiada władzę odpuszczania grzechów na ziemi (por. OP 2,4). Spotkanie z Chrystusem przebaczącym dokonuje się w sakramencie pojednania za pośrednictwem Kościoła, który działa przez posługę kapłanów.

257. Duszpasterze winni przypominać wiernym, że normalnym stanem życia chrześcijan jest trwanie w łasce uświęcającej. Szczególnie należy podkreślać znaczenie żalu za grzechy, by wierni umieli go budzić w sobie także poza spowiedzią. Należy zachęcać wiernych do częstego, w miarę możliwości regularnego, korzystania z sakramentu pokuty.

258. Wierni mają prawo prosić o spowiedź w każdej słusznej porze. Winni znać dni i godziny, w których kapłan jest w konfesjonale. Z zasady kapłani powinni zasiadać w konfesjonale co najmniej pół godziny przed Mszą świętą. Nie można odmawiać spowiedzi w czasie Mszy świętej, jednak należy zachęcać wiernych, aby spowiadali się poza Mszą świętą. Kapłan w czasie sprawowania sakramentu pokuty winien być ubrany w komżę i stułę fioletową.

259. Zaleca się comiesięczną spowiedź dzieci i młodzieży przed pierwszym piątkiem miesiąca. Spowiedź dzieci i młodzieży należy organizować również na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego oraz w Adwencie i w Wielkim Poście. Duszpasterze niech zatroszczą się, aby wzięli udział w tym skupieniu uczniowie kończący szkołę podstawową, a dla kończących szkołę ponadpodstawową zorganizować winni kilkudniowe rekolekcje.

260. Kapłani diecezjalni i zakonni, którzy otrzymali upoważnienie do spowiadania na czas określony, winni prosić o przedłużenie przynajmniej miesiąc przed jego upływem.

261. Władzę uwalniania z ekskomuniki spowodowanej przerwaniem ciąży posiadają na terenie diecezji sandomierskiej dziekani, wicedziekani, wszyscy kapłani spowiadający w katedrze w Sandomierzu, konkatedrze w Stalowej Woli, kolegiacie w Opatowie, w sanktuariach w Janowie Lubelskim, Radomyślu, Tarnobrzegu - Wniebowzięcia NMP, Sulisławicach, Bielinach i na Świętym Krzyżu oraz w kościołach: Świętego Ducha w Sandomierzu, Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Tarnobrzegu i św. Michała Archanioła w Ostrowcu Świętokrzyskim, a także wszyscy spowiednicy w okresie "Komunii świętej wielkanocnej", misji i rekolekcji, wizytacji, biskupiej i odpustów parafialnych, przy spowiedzi narzeczonych, żołnierzy, więźniów, chorych w szpitalach i. domach, kobiet ciężarnych i osób odprawiających spowiedź generalną przynajmniej z jednego roku.

262. Pokuta wyznaczona przez kapłana, ze względu na jej charakter leczący, powinna być dostosowana do potrzeb, sytuacji i możliwości penitenta. Jej treścią może być modlitwa, czytanie Pisma świętego, czyny miłości, zwłaszcza przeciwne grzechom.

263. Do uroczystości tytułu kościoła, zwanej odpustem, zaleca się przygotowanie wiernych przez triduum rekolekcyjne, nowennę, nabożeństwa pokutne itp. Należy im wyjaśniać, na czym polega odpust. Proboszczowie sąsiednich parafii winni zachęcać swoich wiernych do uczestnictwa w tej uroczystości celem uzyskania odpustu zupełnego

264. Wyznaczeni przez Biskupa diecezjalnego kapłani sprawują posługę egzorcysty. Do stosowania uroczystego egzorcyzmu według obowiązującego rytuału w każdym przypadku egzorcysty muszą mieć zezwolenie Biskupa diecezjalnego.

* Aby byli jedno. Drugi Synod Diecezji Sandomierskiej. Dekrety i Instrukcje, Sandomierz 1999